

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. elöljáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □em-ként 6 fillér.
többeszlő közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki-
két szer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 s

Pártoljuk-e a honi ipart?

II.

Iparunk ugyszólván az ipari szükség-
letek minden ágában már képviselve van,
de az irányítók minden erőfeszítése dacára
még igen kevés. Az ország ipari szükség-
leteinek alig egynegyed részét állítja elő a
hazai ipar.

Magyarországon összesen 2.562 gyár-
üzem van 259.000 munkással. Ausztriá-
ban c s a k e g y i p a r á g b a n, a fonó-
és szövő-iparban már az 1898 évben
2.242 gyárüzem volt 217.446 munkással.
Hazánkban az 1898. évben a fonó- és
szövő-iparban összesen 110 gyár volt 13.024
munkással 52,704.886 korona forgalom-
mal. — Ezzel szemben ugyanazon évben
Ausztriának egyedül csak fonó- és szövő-
iparárukért több mint 300 millióval, az 1902.
évben pedig már 342,866.000 koronával
adóztunk.

E példát azért emlíjük fel, mert ha-
zánkban a fonó és szövő-ipar lendülhetne
fel leghamarabb, mivel a nép ez iparág
iránt minden vidéken fejlődőben levő ér-
zékkel bír. Ez irányban munkásokat könnyű
volna nevelni, de a tőke ily gyárüzemek
alapítására nem vállalkozhatik mindaddig,
míg a honi ipar termékei részére a bel-
piac biztosítva nincsen.

Hazánkban mily jó kisipara volt. Szép
reményeket fűztünk hozzá, mert hinni vél-
tük, hogy ez az első lépés a honi ipar
fejlesztése felé. Csalódtunk, keservesen csá-
lódtunk!

A külföldi ipar hazai kisiparunkat már
a kezdet kezdetén megfojtotta, nehogy új
életre ébredjünk. Célját elérte. Kisiparunk
ma már csak tengődik. Az ország 175.739
önálló iparos közül csak 59,634 tarthat
inast, a többi mindennapi kenyerét is alig
keresheti meg.

Ez adatok bizonyítják, hogy az ország
gazdasági élete minden téren pang, hogy a
munkatér nem áll arányban a nemzet sza-
porodásával, hogy nem a kereset, hanem
a munkanélküliek száma szaporodott.

Az inség és a nyomor napról-napra
fokozódik. A tétlenség lenyűgözve tartja a
munkás önértékét s megingatja a tiszta er-
kölcset. A sikertelen törekvés a dolgozni
tudó és dolgozni akaró honfitársakat el-
csüggeszti, azután pedig idegenbe számüzi,
kivándorlásra kényszeríti.

Nehéz idők, lesújtó tapasztalatok ezek!
A sajnálkozás már nem használ. A
tétovázás pusztulást jelent. A tanácskozásra
nincs idő.

A magyar társadalomnak cselekednie
kell most, vagy soha, mert a veszély nőt-
lön nő.

Állítsunk gátat e nemzetpusztító jelen-
ségeknek a társadalom egységes, egyetértő

és céltudatos irányításával. Védelmesszük
meg a nemzet erejét és vagyonát az el-
kallódástól, mert különben elpusztul a
nemzet!

Óvjuk meg a magunk érdekeit és vé-
dekezzünk a külföldnek egyenesen, hazánk
gazdasági érdekei ellen irányuló törekvé-
seivel szemben.

Ne maradjunk tovább is a külföldnek
pénzben és emberben adófizetői!

Szomorú, de sőt szégyenteljes a ma-
gyar társadalomra nézve, hogy az édes ha-
zai földről, melyet egykoron Kánaánnak
minősítettek s a melyen nem 19, de 40
millió lélek is boldogan élhetne, már most,
mikor még oly kevesen vagyunk, a munka-
nélküliség s a megélhetés lehetetlensége
százezreket önkéntes száműzésre kény-
szerít.

Ez a helyzet megváltozhatik és meg
kell változnia, ha tudunk a hazáért mind-
nyájan erős akarattal és kitartással élni és
dolgozni.

Egyesüljünk nemzeti létünkért és ha-
zánk szebb jövőjeért megvívandó küzde-
lemre mindnyájan. E küzdelem nem
vért, de a hazaszeretet által vezérelt akara-
tot és munkát követel.

E küzdelem egyedüli célja a honi ipar
pártolása, erősítése és fejlesztése. Ehhez,
esetleg eleintén némi igényekről való cse-
kély lemondás áldozata árán is, hozzá-
járulhat mindenki. Így fogjuk visszahódítani
a belpiacot a hazai munkának; rohamosan
fog növekedni a munkatér; a honfitársak
milliója kenyeretadó munkát talál és nem
kénytelen senki a megélhetés hiányában
szülőföldjéről a messze idegenben keresni
boldogulásának biztos eszközeit.

Ily módon erős, nagy és anyagilag is
független lesz hazánk. Mutassuk meg, hogy
a Hazáért, melyért az elődök oly gyakran
áldozták vérüket, mi is tudunk áldozni

Csak egységes, erős, országos szerve-
zet, okszerű s céltudatos irányítással old-
hatja meg e nagy feladatot.

Szabályozni kell mindenekelőtt a ha-
zában készült iparcikkek felismerésének és
megtalálásának módját. Nem elég a jelszó:
„Pártoljuk a magyar ipart!...” Utmutatás
kell arra, hogy a külföldi versenyárak nagy
tömkelegében a társadalom egyedei miként
igazodjanak el.

Ellenőrizni szükséges az idegen áruk
becsempészését és a haszonlesés csalafin-
ságait minden irányban, nehogy hazafias,
önzetlen törekvéseinket meghiusithassák.

Addig, míg hazai iparunk képes leend
ipari szükségleteinket fedezni, legalább is
korlátoznunk kell a külföldi áruk behoza-
talának mennyiségét, nehogy a feltétlen
szükséget meghaladó külföldi áru honi
iparunk fejlődését már csirájában elnyomja,
megsemmisítse.

Kijelölni szükséges a társadalom egyes,
csoportjai által az ipartámogatás és fejlesztés
terén végzendő feladatokat. Mily sokat
tehetne a társadalom, ha a nemzet jobbjai
tömörülnek a Magyar Védő Egyesület zász-
lója körül!

Sok a feladat és nagy a munka, de
minden nehézséget leküzdhetünk, ha a
célért vallás, nemzetiség és pártpolitika
színezet nélkül, mindnyájan egyetértőleg és
kitartó lelkesedéssel munkálkodunk.

Jelszavunk az legyen: Pártoljunk min-
den honi használható munkát és minden
honfitársnak a hazában készült munkája
legyen előttünk kedves és becses!

Sok volna az előttünk álló munka fel-
adatainak minden részletét itt felsorolni. E
rövid vázlat már körvonalozza, hogy céltu-
datos és önzetlen munkára vállalkoztunk,
melyben kitartásra mindnyájunkat buzdít a
hazaszeretet.

A gazdasági válságot rohamosan fogja
növelni az idei sulyos év. A nemzet öntu-
datos erejét tömöríteni kell sürgősen.
Késedelemre nincsen idő...

Ne engedje magát senki a hazafias és
a haza üdvére való célnak támogatásától,
mások kicsinyes, tarthatatlan, néha meg
éppen önérdéket szolgáló okoskodása által
eltántorítani, akkor Magyarország gazdag,
erős és boldog leend...

M. V. E.

A székely iparkamara jelentése.

A napokban jelent meg nyomtatásban a ma-
rosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara jelentése.

Szomorú világot vet a Székelyföld közgaz-
dasági viszonyaira az évről-évre emelkedőben levő
népvándorlás. Az 1903. évben 14,085 kivándorlót
mutatnak ki a kamara kerületéből, 1903 al többet,
mint a megelőző évben. Ez csaknem kétszerese
a tíz év előtti átlagnak. Egy év alatt csaknem
megtízszereződött az Amerikába és Románián ki-
vül más európai államokba vándorlók száma.

Törvényhatóságok szerint kiment Csikmegyé-
ből 4584, Háromszékmegyéből 6917, Marostorda-
megyéből 845, Marosvásárhelyről 46 és Udvarhely-
megyéből 1693 egyén. Romániába mentek 10750-
en, Amerikába 1126-on és egyéb európai álla-
mokba 2209-en.

Az Amerikába vándorlás csak három év előtt
kezdődött, de azóta rohamosan terjed s ma a
Székelyföld minden zugából vannak az Újvilágban.
Különösen Háromszék-, Csik- és Udvarhelyvárme-
gyék népe mozog. A kamara számot ad arról is,
hogy a Romániába kiszármazott székelyek a kon-
stantzai és galaci kikötőkből mennek Ame-
rikába.

Veszedelemnek mondja a jelentés ezt az
ujabb népvándorlást, mert a székelynek tetszik
Amerika szabad szelleme s mert életrevalóságuk
ott inkább érvényre jut.

Ezzel szemben örömmel jegyzi fel a szövetségi
eszmé terjedését, miben a kamara nagy
tevékenységet fejt ki, Marosvásárhelyt az ipari hi-
telszövetkezettel kapcsolatban közös műhelyek lé-
tesültek. Megalakult Kézdivásárhelyt is az ipari

szövetkezet és szervezkednek immár a kerület többi városaiban is az iparosok.

A kereskedelemügyi miniszter 52 székely iparosnak osztott ki eddig jobb munkagépeket. A földmivelő nép felsegítése érdekében a földmivelésügyi miniszter székelyi kirendeltsége munkál.

Szépen halad az iparos képzés. A kereskedelemügyi miniszter által fenntartott marosvásárhelyi fa-, fém- és építő, valamint a székelyudvarhelyi kő- és agyagipari szakiskolák sok jeles képzettségű ifjút bocsátanak ki. Azonkívül a kamara százával képezteti a székely fiatalok jobb hazai iparosoknál. Ennek a széleskörű akciónak eredményei egy évtized múlva fognak igazában láthatóvá lenni, amikor a most felszövő székely iparos ifjuság férfi korába lép.

A kamara a **székely vasutak kiépítésétől** és az önálló vámterület létesítésétől várja az általános közgazdasági helyzet javulását.

Felhívás! A homoródi választókerület szabadelvű-párt tagjai felkéretnek, hogy a párt újra alakítása céljából H.-oklándon a község házában megtartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek *folyó évi október hó 9-én délelőtt fél 10 órakor*. Nagy a reményünk, hogy ez alkalommal szerettünk képviselőnk: Dr. Heltai Ferenc ur is körünkben meg fog jelenni. Homoródoklánd, 1904. szeptember hó. A szabadelvű-párt elnöksége.

A husarak szabályozása. A kereskedelemügyi miniszter egy konkrét esetről kifolyólag kijelenti, hogy a marhaszámolás szabad gyakorlatának korlátozására nézve az 1884. XVII. t.-c. 53. §-ában felsorolt külön intézkedések nemcsak együttesen, hanem egymástól függetlenül is elrendelhetők. Ennél fogva tehát nem forog fenn nehézség aziránt, hogy oly községekre nézve (ideértve természetesen a rendezett tanácsú városokat is), hol a hus ára a szomszédos vidék viszonyaihoz képest mértéken túl feleségtatott, a fogyasztó közönség érdekében a másodfokú iparhatóság az illető község képviselőtestületének kivánságára s az elsőfokú iparhatóság, valamint a kereskedelmi és iparkamara meghallgatásával az ipartörvény 53. §-ának b) pontjában megjelölt intézkedést léptesse életbe és a husarakat időnkint hatósági szabályozásnak vesse alá.

Az új állami anyakönyvek. Most hirdették ki az „Országos Törvénytar”-ban az állami anyakönyvi törvény módosításáról szóló 1904. évi XXXI. t.-cikket. Mint az „Újság” értesül, az új törvényt 1905. évi január 1-vel léptetik életbe. A végrehajtási utasítás most készül a belügyminiszteriumban. Az újéval egészen új anyakönyvi lapokat hoznak be. Többé nem jegyzőkönyv alakjában történnek a bejegyzések, hanem az egyházi anyakönyvek mintájára rovatos anyakönyvi lapok lesznek és ezen egyes rovatokba jegyzik be az adatokat. Ezzel az egész anyakönyvvezetés, mely ezután a kis- és nagyközségekben, a községi és körjegyzők rendes hivatalos teendői közé fog tartozni, tetemesen egyszerűsítve lesz.

Egyházi élet.

Epítsünk Székelyudvarhelyen templomot! A közművelődés oltárán Isten dicsőségére áldoz, ki a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom költségeihez hozzájárul. Az egyházközség előjárósága a következő kegyes adományokat vette és hálás köszönettel nyugtázza: A magyarországi unitárius egyház 1000 korona. Pap Erzsébet 46. sz. gyűjtőívén: Pap Sándor 2 K, Kovács József, Patáki László 40—40 f. Bereczki Dániel 30 f, Fekete Károly, Máthé Lajos, Tökés György, Nagy Ferenc, Péterfi Gyula, Bereczki Dénes, Keresztesi Dávid, Nagy Albert, Nagy Dénes, Nagy Béni, Nagy Domokos, Nagy Károly, Nagy János ifj., Nagy Áron, Péterfi Sándor, Nagy Dániel, Fazakas István, Fazakas Dénes, Fazakas János, Török Sándor, Szabó Lina, Bereczki Sándor, Sipos Ferenc, Nagy Gábor, Szabados József, Kovács Dénes, Nagy Lajos, Péterfi Albert, Kovács Lőrinc, Kovács Balázs, özv. Csiki Józsefné 20—20 fillér. Keresztesi Károly, Nagy Dénes, Szabó János, Csiki Zsigmond, Csiki László, Simon Jánosné 10—10 fillér. Péterfi Miklós 12 fillér. Keresztesi Eszter 8 fillér. Együtt: 10 korona 20 fillér. Az I—XLV. közlemény összege 7193 korona 37 fillér. E közlemény összege 1010 korona 20 fillér. Összesen 8203 korona 57 fillér.

Különfélék.

Tizedik esztendő . . .

A „Székely-Udvarhely” tizedik évfolyamának október—decemberi negyedére ezennel előfizetést nyitunk.

Lapunk igaz barátaihoz egyszersmint azt a tiszteletteljes kérést intézzük, hogy lejárt előfizetésüket mielőbb megújítani, az esetleges hátralékokat kiegyenlíteni és a „Székely-Udvarhely”-et ismerőseik, jó barátaik körében hathatósan támogatva, megrendelésre ajánlani kegyeskedjenek. Ezért mi hálásak leszünk, a székely nemzeti közügyeknek pedig hazafias szolgálatot tesznek.

A „Székely-Udvarhely” ezennel is *hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap* karolja föl a székelység, de főképp e székely anyaváros és vármegye legvitálisabb érdekeit.

Tíz éven át a „Székely-Udvarhely” — nem riadva vissza semmi áldozattól: hiven, lelkiismeretesen és székely honfiúi szeretettel, teljes pártatlansággal igyekezett előmozdítani a székelység ügyeit. Míg nyolc éven át évenként 52—53 vezér-, 50—80 tárcacikket, 25—30 tanügyi és 1500—1600 apróbb közleményt adhattunk, addig most 104 vezér-, 120—130 tárcacikket, 50—70 tanügyi és 2300—2400 apróbb közleményt adunk azért a csekély, pár korona előfizetési díjért, mely bőven visszatérül azáltal, hogy legjobb tehetségünk szerint, munkatársaink kitartó támogatásával, mindig oly közleményeket ohajtottunk hozni, a melyek a „Székely-Udvarhely” hatáskörébe valók s a közérdeket igazán előmozdítani hivatottak.

A székelység ügyeivel továbbra is állandóan foglalkozunk, mert hiszen székely népünk előhaladása, boldogulása, nemcsak székelyföldi, hanem elsőrendű magyar nemzeti és így a leghazafiasabb érdek is.

Legyen szabad tehát m. t. olvasóink, önzetlenül támogatott munkatársaink eddig tapasztalt nagybecsű pártfogását továbbra is kérnünk, hogy elvállalt és folyton fokozódó kötelezettségeinknek — teljes mértékben megfelelhessünk.

A „Székely-Udvarhely” előfizetési ára az október—decemberi negyedévre 2 K 50 f, községeknek, papok-, gazdasági egyleti tagok- és községi előjáróknak egész évre 8 K, tanítóknak, községi és körjegyzőknek 7 K.

Az előfizetések postadíjmentes beküldésére a m. kir. postatakarékpénztár 10,489. sz. befizetési lapja használandó, mely nyugtául szolgál s a melyet mindenkinek készséggel és ingyen küldünk meg. Ugyazintén mutatószámot is ingyen küldünk bárkinek és bárhová.

Rendkívüli kedvezmény. A „Székely-Udvarhely” folyó évi december 25-én ünneplő főnnálásának tizedik évfordulóját. Ez alkalomból nagy-szabású *albumszerű naptárral* kíván kedveskedni előfizetőinek. Az *Albumot* minden előfizető — rendkívüli kedvezményképp a most 1 negyedre előfizetők és jövő évre megrendelők is — *teljesen ingyen kapják.* A „Székely-Udvarhely” karácsoni Albumát több ezer példányban nyomtatjuk s így hirdetések közlésre kiválóan alkalmas. Hirdetéseket még csak f. hó végéig fogadjunk el.

Dr. Szabó Domokos. Szabó Domokos kolozsvári posta és táviratíró, Szabó Domokos Székelyudvarhely városgazdájának derék fia, a jogtudományi államvizsgát múlt héten sikerrel kiállotta és szombaton juris doctorrá avatták föl a kolozsvári egyetemen. Kiváló szorgalmu székely hazánkfiát ösztönözünk üdvözljük igen szép sikere alkalmából, a melyet családos ember lévén, erős kitartással vívott ki s a melyet valóban megérdemelt.

Gazdasági tudósító. A földmivelésügyi m. kir. miniszter Pál Sándor kiskalambfalvi áll. népiskolai tanítót vármegyénk székelyudvarhelyi járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Változások a tanítói karban. Bálint Sándor bözödjfalvi róm. kath. kántor-tanítót a püspök Marosjára hasonló minőségbe kinevezte és Ince Sándor atyhai kántor-tanítót jelenlegi állásában véglegesítette.

Halálozás. Szibian Demeter helybeli lakos, ecetgyáros, Szibian György vármegyei kiadó édesatyja, folyó hó 20-án reggel 4 órakor életének 70-ik, boldog házasságának 46-ik évében hosszas és fájdalmas betegség után jobblétre szenderült. Az elhunyt hült porait ma (csütörtökön) d. u. 3 órakor a görög keletiék szertartása szerint, a róm. kath. temetőbe helyezik örök nyugalomra — Petőfi-utcai lakásáról. Halálát feleségén szül. Ardelean Paraschiván kívül fönt nevezett fia, valamint az elhunyt testvére, sógora és sógornője gyászolja. Nyugodjék csendesen!

Hideg. Nehány nap óta rendkívüli hideg idő volt nálunk is, mint az országban mindenütt. A vidékünket körülvevő hegyeket egyik reggelen hó borította és a Celsius szerint beosztott hőmérő akkor 5°-ot mutatott. Ez hétfőn, e hó 9-én volt azóta folyton tart a hűvös idő és a hőmérő higanya még a napos oldalon is alig mozdul 15°-on felül. A hó pedig állandóan ott fehérlik a Hargita és más hegyek tetején s a vastag fellegek közül kikandikáló napsugár nem bírja fölolvasztani.

Van már marhasó! Sámsón Lajos helybeli m. kir. sönagyrustól tegnap azt az értesítést kaptuk, hogy üzletében ezután marhasót is lehet kapni. Miután a „Székely-Udvarhely” hasábjain többször sürgettük a gazda közönség ebbeli szükségletét, készséggel adunk hírt a marhasó megérkezéséről. Együttal fölvetjük a kérdést, ha vajjon Parajdon az amugy is elkalódó teméntelen mennyiségű apróléksót nem lehetne-e marhasónak fölhasználni s ezzel az egész Székelyföld ebbeli szükségletét olcsóbban fedezni? Mert az egy kissé mégis furcsának látszik, hogy éppen abban a vármegyében legyen marhasó-szükséglet, a honnan a darabos sótszétviszik a többiekbe. S aztán így bizonyára drágábban is jut a marhasóhoz gazdaközönségünk, mint amugy jutna és ez — a mai viszonyok mellett — nem lehet közömbös az intéző körök előtt sem.

Szüreti mulatság. A helybeli polgári önképző és segélyező egyesület e hó 18-iki szüreti mulatsága erkölcsileg fényesen sikerült. A rendezőbizottság és közreműködők mindent elkövettek, hogy a megjelent közönség jól mulasson, s ez sikerült is. Azonban — sajnos — bizonyára a szűkös viszonyok, meg az idő mostohasága folytán, anyagiak tekintetében nem mondható sikerültnek.

Hitelsszövetkezetünk segély-akciója. A székelyudvarhelyi Ipari- és Gazdasági Hitelsszövetkezet igazgatósága és felügyelő bizottsága — tekintettel az Orsz. Központ köriratára és kishalmági Hollak Arthur főispán elnökle alatt közelebből a vármegyei Hitelsszövetkezetek által történt értekezleti megállapodásokra — e hó 20-án tartott ülésében elhatározta, hogy az országos takarmány- és terményhiány szomorú alkalmából készséggel segítkezik tagjainak ebbeli szükségletét kielégíteni. Hirlapi felhívást intéz tehát tagjaihoz, hogy akiknek takarmány-, avagy bármiféle terménybeli szükségletük van és azt jövő évi aratás után visszafizetendő hitelre a Szövetkezet útján ohajtsák fedezni, ebbeli kivánságukat az elnökséghez mielőbb jelentsék be. A szövetkezet útján beszerzett takarmány és termény vételi előnye abban áll, hogy a megszorult közünség — elfogadható kezesek mellett — hitelre vásárolhat, másfelől pedig a Hitelsszövetkezet nagyobb mennyiséget vásárolván, így esetleg olcsóbban, beszerzési áron adhatják a szükségelt takarmányt és terményeket, miután működési körükből a nyereszkeedés ki van zárva. A bejelentések már most eszközölhetők a Székelyudvarhelyi Ipari és Gazdasági Hitelsszövetkezetnél.

A legolcsóbb képes lap. Nemcsak a legolcsóbb, de egyben a legjobb szépirodalmi, képes hetilap a „Képes Családi Lapok”, mely már 26 éve fennáll. A „Képes Családi Lapok”-nak most új szerkesztője és tulajdonosa van, Gárdonyi Ignác vette át, ki hatalmasan megjavította a lapot. A „Képes Családi Lapok” most szebb, jobb mint volt, de ára most is negyedévenként csak 3 korona. Minden új előfizető egy szép regényt kap ajándékba. A lap felelős szerkesztője tovább is Csillag Máté maradt. Kérjen mindenki mutatószámot a kiadóhivataltól, Budapest, VI., Ó-utca 12.

— **Udvarhelyvármegye igazoló választmánya** a legtöbb adófizető törvényhatósági bizottsági tagok 1905. évre szóló névjegyzékének megállapítása céljából a vármegyeház kis tanácstermében 1904. évi szept. hó 26-án d. e. 9 órakor ülést tart. Erről érdekeltek azzal értesítettnek, hogy ezen ülésen megjelenni s esetleges sérelmeik megvédése céljából felszólalni jogosultak. — **Udvarhelyvármegye igazoló választmánya.** Székelyudvarhely, 1904. szept. 20. Dr Nagy Samu, elnök.

Csarnok.

Hajdú Jóska.

Ki elhagyja szeretőjét,
Fogja meg a nehéz átok,
A hol elmegy, csillag hulljon,
Fonnyadjanak a virágok.
Lába nyomát szél söpörje,
Ország-utját félve járja
Ne is legyen éte, álma,
Ördög legyen a gazdája.

Lám te, szegény, Hajdú Jóska,
Mefogott a nehéz átok
Hol elmentél, csillag hullott,
Elfonnyadtak a virágok.
Lábad nyomát szél söpörte,
Kilenc ördög volt a gazdád.
Addig-addig, legénykedtél,
Mig magadat felakasztád . . .

Lázár István.

Törvénykezés.

Főtárgyalások. A helybeli kir. törvényszék-nél e hó 16-án megtartott főtárgyalások rendén Miklós Róza ravai lakos, 15 éves cigány-leányt rablás vétségeért a btkv. 85. §. 3. p. alapján 2 havi fogházra; Todor Róza szentkirályi lakost lopás vétsége miatt 3 havi fogházra és 3 évi hivatalvesztésre, valamint a perköltségek megfizetésére ítélte a bíróság. Az ítéletek jogerősek.

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyesület elnökségétől.

500—1904. szám.

A gazdasági egyesület elnöksége mindazokat, kiknek a szüzgulyában még borjuk van, ezúton is értesíti, hogy a borjuk e hó 29-én csütörtökön d. e. hajtatnak le a székelyudvarhelyi baromvásár-terre, a honnan a tulajdonosok a hátralekos legelő bér lefizetése után azokat hazahajthatják.

Kíváncs, hogy a borju lekötése végett minden borju számára a tulajdonos kötelet hozzon magával, mert sorsszám szerint lesznek a borjuk átadva.

Székelyudvarhely, 1904. szept. 14.

Az elnökség.

400—904. szám.

Hirdetmény.

Udvarhelyvármegye Gazdasági Egyesülete és lótenyésztőbizottsága részéről közhírré tétetik, miszerint a nagymélt. m. kir. földmívelésügyi miniszterium által adományozott jutalomdíjakkal a székelyföldi miniszteri kirendeltség 800 K és a segésvári kerületi állattenyésztési felügyelő 400 K segélyezésével folyó évi október hó 10-én délután 10 órakor H.-Okládon a piactéren tenyész-állat-kiállítást rendez, amelyen kiállíthatók mindazon fajmarhák, melyek Udvarhelyvármegye szabályrendeletében köztenyésztésre elvannak fogadva; így tehát a szarvasmarháknál magyar erdélyi, a sertéseknél mongolica és bakonyi, a juhoknál cigaja és racka és ezek keresztezései.

Az előállítandó csikós-kancák, 3 és 2 éves kancacsikók, kishorjas tehén, üszök, bivalok, sertések, juhok, baromfiak — amennyiben a bíráló-bizottság által tenyésztésre alkalmasnak találtnak — jutalmaztatni fognak.

I. Lovak: A csikós kancákra kitűzött díjak 80, 60, 50, 40, 30, 20—20 korona. A 3 éves kanca csikók díjai 70, 40, 30, 25, 20, 15 korona. A 2 éves kanca csikók díjai 40, 25, 15 korona.
II. Szarvasmarhák: A kishorjas tehénre kitűzött díjak 80, 60, 50, 40, 30, 20 korona. A 3 éves üsző-borju díjai 60, 40, 30, 25, 20, 15 korona. A 2 éves üsző-borju díjai 40, 30, 25, 20,

10 korona. Az 1 éves üsző-borju díjai 30, 25, 20, 10 korona.

III. Bivalok: A kishorjas bivaltehenekre kitűzött díjak 20, 10, 5 korona. A 3 éves üsző-bival díjai 10, 5 K.

IV. Sertések: Az 1 éves kan sertésekre kitűzött díjak 15, 10, 5 korona. A 3 hónapnál idősebb kan malac 15, 10, 5 korona. Az idősebb gönnére kitűzött díjak 20, 15, 10, 5 korona. Az 1 éves gönnére kitűzött díjak 15, 10, 6 korona.

V. Juhok: Az idősebb kosokra kitűzött díjak 25, 20, 15, 10, 5 korona. Az 1 éves kosokra kitűzött díjak 20, 15, 10, 5 korona. Az idősebb anyajuhokra kitűzött díjak 20, 15, 10, 5 korona. Az 1 éves jérke miora és toklora kitűzött díjak 15, 10, 5 korona.

VI. Baromfiak: a) Ludgunárra kitűzött díjak 5, 4, 3, 2 korona; tojóra kitűzött díjak 5, 4, 3, 2 korona; b) kacákra (gácsér) kitűzött díjak 5, 4, 3, 2 korona; c) fajta-kakasra kitűzött díjak 5, 4, 3, 2 korona; tyukokra kitűzött díjak 5, 4, 3, 2 korona.

A díjakra marha- és lókereskedők, nagybirtokosok és nagybérlők kizárásával csak azon kisgazdák tarthatnak igényt, akik községi előjárásági bizonyítvánnyal igazolják, hogy a csikós-kanca, kishorjas tehén, kishorjas bival és sertés egy év óta tulajdonuk, illetve, hogy a csikók, üszök és egyéb 3 éves fiatalabb állatok saját tenyésztésök.

baromfiak meg, hogy 1 év óta tulajdonuk.
A kiállításra jelentkezhetni október hó 4-éig Szabady Tivadar főszolgabíró urnál H.-Okládon.
A kiállítás alkalmával délután egy órakor közeled lesz, melyen a részt venni szándékozók felkéretnek október hó 8-áig a főszolgabírói hivatalnál jelentkezni. Egy teríték ára 2 korona 80 fillér.

Székelyudvarhely, 1904. szept. hó 12-én.

Hollaki Arthur,
a Gazd. Egyet. elnöke.

Daniel Lajos,
a lótenyészt. elnöke.

Az élelmi cikkek nagybani árai a budapesti központi vásárcsarnokban.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése a „Székely-Udvarhely” számára 1904. szept. 20-ról.)

A közbejött zsidó ünnepek alatt igen csendes volt a piac, ma azonban újból beköszöntött a már megszokott élénkség. Szőlőt az eső után — igen bölcsen — kevesebbet szállítottak be a termelők, nem akarván magukat annak a veszélynek kitenni, hogy árujuk elrothadjon. Az ország minden részéből nagy quantumokban kínálják az almát, el lehetünk tehát készülvé arra, hogy a szállítások megindultával az árak igen mélyre szálljanak alá. — Burgonyát nagy mennyiségben jelennek be vidékről, de mindig tulzott ár követeléssel. — Tojás ismét szilárdult s a conjunctura egyelőre nem is fog változni, mert külföldön is emelkedést várnak.

Szerkesztői üzenetek.

Vidéki. Nem esedáljuk, hogy ön is észrevette amaz illetőnek velünk szemben mindenkor folytatott eljárását. S abban igazat adunk önnek, hogy ha valaki másnak a nevét tudva és következetesen elferdíti s pláne éppen akkor igyekezik ezáltal marni, amikor előbbi megfontolatlanságából származó ügyét igazítja helyre — ahhoz az arcátlanság bizonyos foka szükséges. Mi azonban arról a helyről az ilyesmikhez szokva vagyunk s épen azért a józan gondolkodású közönség ítélletére bizzuk egyebekkel együtt ennek is az elbírálását.

Nyílt-tér*

A szilárd és folyékony
Sarg-féle Szappan
Glycerin-
a bőrt fehérre
és gyöngéddé teszi.
Mindentűt kaphat.

Sarg-féle Glycerin szappan
ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkifünőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus Károly és Gusztáv, Schandlbauer stb. által a legjobb eredménnyel használják.

Azonnal eladó igen jutányos áron kőből és téglából épült 3 szoba, konyha, külön udvarral, sütő-kemence, fatartó pincével. Cím a kiadóhivatalban.

Szakácsné tiszta jellemű, hűséges, ki főzésben és egyéb házi teendőkben teljesen jártas, 30 korona havi fizetéssel, állandó alkalmazást nyer. Belépés azonnal. Ajánlatok küldendők: **Fleischer M. és társa**, szalámi-gyár **Medgyes**.

Keresek megvételre, vagy haszonbérbe egy három vagy négy szobás házat. Értekezhetni: Árpád-utca 10.

Hölgyközönség figyelmébe.

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyközönség szíves figyelmébe ajánlani, hogy Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 8. sz. alatti lakásomon **női szabászati és varróintézetet** nyitottam, a hol az egyszerűbb és a legelegánsabb kiállítású női ruhákat is mérsékelt árban készítem. Szíves pártolást kérve, vagyok tisztelettel: **Pál Lajosné**.

Erdő- és kaszáló eladás

Kisgalambfalván. Néhaj Felszegi Dénes hagyatékát képező mintegy 25 hold bükk erdő és 6 hold kaszáló f. évi szept. hó 25-én, vasárnap délután 2 órakor Kisgalambfalva község-házánál megtartandó nyilvános árverezésem a legeltetési jog fenn tartásával örök áron eladatik. Kikáltsági ár 3000 korona. Árverezési feltételek megtudhatók a nagygalambfalvi körjegyzőségi irodában.

5.490—904. tlkvi szám.

Hirdetmény.

Ábrahámfalva község Árvátfalva II. rész 17 falu havasának arányosítási ügyében a telek-könyvi átalakítás befejeztetvén, erre nézve az 1892. évi XXIX. t.-cz. értelmében a tényleges birtoklás tulajdonjogának telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések teljesítése iránti eljárás befejeztetvén, az azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1899. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891. évi XVI. t.-c. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítést is, valamint az 1899. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. évi XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket 6 hónap alatt vagyis **1905. évi március hó 1-ig** bezárólag e tlkvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilván-könyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2., hogy mindazok, a kik az 1886. évi 29. t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1899. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is s a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat 6 hónap alatt vagyis **1905. évi április hó 15-ig** bezárólag e telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellenmondások többé figyelembe vétetni nem fognak.

3. hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontjaiban körülírt eseteken kívül az eljárás és az annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármily irányban sértve vélik — ideértve azokat, a kik a tulajdon-jog arányának az 1899. évi XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a tlkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1905. évi március hó 1-ig** bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az említett bejegyzéseknek csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben ezekhez egyszersmint másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a tlkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1904. aug. hó 28-án.

DR VOITH, kir. törv. egyes bír.

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Olcso csemege szőlő

kapható
Szél Géza üzletében
Székelykeresztúrt.
Egy kosár bérmentve 2 K 60 fillér.

Faeladás.

Felsőboldogasszonyfalva közbirtokosság tulajdonát képező s a 17 falu havasain levő 50 ktr. hold területén a megégett és heverő fenyőfák **1904. évi október hó 2-án d. e. 8 órakor** Felsőboldogasszonyfalva községhezánál nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatik.

A kikiáltási ár 2200 koronában állapított meg.

Vevő a vételért azonnal fizetni köteles.

Felsőboldogasszonyfalva, 1904. szept. 15.

Bíró Ferenc,
elnök.

Bakk József,
birt. jegyző.

Egy javított fedeles kocsi

jó állapotban eladó **Dávid Gergely** Kovácsmesternél Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 26. sz. — felelősség és jótállás mellett. Ócska kocsikat becserelel s készít újakat és elvállal mindennemű javítást a legjutányosabb árért.

Mint gyógyviz csodahatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borviz!
Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: **SZENTPÉTERY GERGELY** fűszer-, üveg-, porcellán- és diszműáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

Cimbalom iskola

öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a **Kovács-féle** legújabb cimbalomiskolájából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10 korona Kapható: **Kovács János** okl. cimbalomtanárnál Budapest, VII. Erzsébet-körut 5. sz.

2221—904. szb. szám.

Árverési hirdetmény.

Kápolnás Oláhfalva község tulajdonát képező „Homoród” gyógyfürdő **1. évi október hó 5-én d. e. 10 órakor** a fürdőn megtartandó nyilvános árverésen 1905 évi június 1-től egymás után következő 3 évre, tehát 1907. év szept. 1-ig hasznosbérbe fog adni

Évi hasznosbér összeg kikiáltási ára 8800 korona.

Az árverés szóval, vagy írásbeli ajánlattal történhetik, azonban köteles árverező fél a kikiáltási ár 10 százalékát mint bálnapénzt alólírt főszolgabíró kezéhez letenni, vagy írásbeli ajánlatához mellékelni s szóval vagy írásban kijelenteni, hogy az árverési feltételeket ismeri s azokat kötelezőleg elfogadja.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes feltételek alólírt főszolgabírónál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A fürdő hosszabb időre (25--50 évre) is bérbe adatik, ez esetben azonban a bérleti feltételek külön egyezkedés tárgyát fogják képezni.

A tulajdonos község a fürdőt esetleg örökáron is eladja.

Bővebb értesítés alólírt főszolgabíróra nyerhető.

Székelyudvarhelyt, 1904. szeptember 9-én.

Dr. DEMETER LÖRINCZ,
főszolgabíró.

Tessék elolvasni! Elolvasatlanul le nem tenni s tovább ajánlani!

Székelyudvarhelyt a Fő piacon
kiadók az alábbiak:

Iroda, vagy raktárnak való szoba; pincék, gabona-elárusító hely hámbárokkal; nyílt bazárnak átalakítható hely; fényképezőnek, terve szerint átalakítandó helyiségek!

1. **Két udvari lakás**, — kívánság szerint újból átalakítandó — mely áll 2—2 szoba, konyha, kamara, pince és egyéb hozzátartozandókkal — a földszinten.

2. **Egy szép nagy világos szoba** konyhával — földszint az udvaron.

3. **Egy udvari szoba** magános lakónak, iroda helyiségnek, raktárnak, vagy szabónak műhelyül **azonnal kiadó**. — A 2. és 3. pont alattiak **azonnal el is foglaltak** a tőle, míg a többiek — megfelelő átalakítás után — Szent-Mihály napkor: **szept. 29-én**.

A ház a város legforgalmasabb helyén van s azért a lakások különösen alkalmasok azoknak, kiknek érdekük, hogy a főpiacon legyenek s a kapu elé kirakatokat tesse-nek. Ezen helyiségek csakis csendes foglalkozásu, gyermektelen családoknak, vagy magánosoknak adhatók ki!

4. **Raktárnak** — gabonának vagy bárminek — 3 nagy száraz, szellős pince-helyiség **azonnal kiadó** és átadható!

5. **Gabona kimérő** és elárusító hely (kimérő hámbárokkal), kicsinyben való elárusításhoz kiválóan alkalmas és nagyforgalmu hely.

6. **Nyílt bazárnak** — megfigyélés szerint átalakítható — kapualj!

7. **Önálló lakás** külön udvarral és kerttel, konyha kettőzetnek különösen alkalmas, kútjával és bővíztű kúttal. Vidékről beköltözni akaró gazdálkodónak nagy udvarral. Fekereskedőnek, aki a hetipiacon vásárol be deszkát, fát és a helybeli iparosok stb.-inek elárusítja, kiválóan alkalmas, mert szemben van a főpiaccal, a jó karba helyezett Gábor-utcában. Egy nagy és két kisebb szoba, kamara, egy igen nagy, valamelyes műhelynek alkalmas nagy világos, szellős pince-lakással; egy kisebb pince és egy földi pincével, istálló, szekérszín, nyílt és zárt sütő, sertés csukol stb.-ivel felszerelve **azonnal** vagy **Szent-Mihály naptól 3**, vagy **6 évre kiadó** s **azonnal elfoglalható**.

Értekezhetni írásban vagy szóval a tulajdonosnál:

nagyszőlősi

Koncz Ármán gyógyszerész
az irodájában Székelyudvarhelyt.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

Alapítotott: 1865.

o o o o női- és férfi divatruháza Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. o o o o
Legolcsóbb bevásárlási forrás! Gyors és pontos kiszolgálás!

Alapítotott: 1865.

Üzletemet az eddigi helyiség jobb szárnyába helyeztem át!

Együttal a n. é. közönség igényeinek megfelelőleg tetemesen megnagyobbítottam és dusan felszereltem mindennemű női- és férfi divatrukkal.

Férfi- és iskolai fiugyermek kész öltönyökben nagy választék, legolcsóbb árak!

Tavaszi és nyári divatcikkek dus raktára. o o o

Férfi- és női ruhák teljes elkészítése elsőrendű műtermekben! o o o

Menyasszonyi o kelengyék nagy választékban! o

Allandó nagy választék bluz- és ruha selymekben féláron is alul!!

Legnagyobb o raktár férfi és fiu ruháknak való posztókban, páfátlan olcsó árakban, kiváló minőségekben! o o

Férfi és fiu készruháak áruháza. Ezen ágbán a legvégsőig menő olcsó árakat biztosítom, miért is különösen bátor vagyok az elősoroltakra föl hívni a közfigyelmet!

Férfi, női és gyermek cipők kiváló minőségben, versenyen kívüli árakban! o o

Csinos női- és férfi sport, tenis és torna-cipők dus választékban.

Illatszerek, szappanok, ruha- és hajkefék! o o

Uti bőröndök és kézi-táskák. o o